

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของข้อมูลผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

Rajabhat Mahasarakham University

X แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t-distribution

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ โดยใช้ t-test (Independent Sample)
4. วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ใช้การบรรยายวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังแสดงในตารางที่ 2-3 ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. โรงเรียนขนาดเล็ก	186	52.50
2. โรงเรียนขนาดใหญ่	168	47.50
รวม	354	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 354 คน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50

2. ผลวิเคราะห์การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3-6

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อที่	การนำแหล่งเรียนรู้	โรงเรียนขนาดเล็ก			โรงเรียนขนาดใหญ่			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	
1	ด้านแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ	3.01	.72	ปานกลาง	3.42	.90	ปานกลาง	3.20	.83	ปานกลาง
2	ด้านแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น	3.11	.77	ปานกลาง	3.64	.69	มาก	3.36	.78	ปานกลาง
3	ด้านแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล	3.05	.82	ปานกลาง	3.51	.90	มาก	3.26	.89	ปานกลาง
	รวม	3.05	.68	ปานกลาง	3.52	.75	มาก	3.28	.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้านเช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น ($\bar{X} = 3.36$) ด้านแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล ($\bar{X} = 3.26$) และด้านแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.20$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น ($\bar{X} = 3.11$) ด้านแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล ($\bar{X} = 3.05$) และด้านแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.01$) ตามลำดับ

ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โดยภาพรวมมีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น ($\bar{X} = 3.64$) ด้านแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล ($\bar{X} = 3.51$) และด้านแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.42$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อที่	การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	โรงเรียนขนาดเล็ก			โรงเรียนขนาดใหญ่			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ
1	ประเภทแหล่งน้ำ ตำธาร ในชุมชน เช่น แม่น้ำชี ห้วย หนอง คลอง บึง ถ่าน้ำตึยว กำปัดบพลาถ้ำพังชู อ่างเก็บน้ำ ชลประทาน คลองส่งน้ำ	3.08	1.03	ปานกลาง ปฏิบัติ	3.47	1.09	ปานกลาง ปฏิบัติ	3.27	1.08	ปานกลาง ปฏิบัติ
2	ประเภทป่าไม้ หรือพืชในชุมชน เช่น ป่าสาธารณะ ป่าชุมชน ป่าดอนปู่ตา ภูเขา	3.14	1.03	ปานกลาง	3.43	1.01	ปานกลาง	3.28	1.03	ปานกลาง
3	ประเภทสัตว์ในชุมชน เช่น ปูทะเลห่มอม ปลา นก วัว ควาย ม้า	3.10	1.00	ปานกลาง	3.46	1.11	ปานกลาง	3.27	1.07	ปานกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อที่	การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	โรงเรียนขนาดเล็ก			โรงเรียนขนาดใหญ่			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ
4	ประเภทแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน เช่น สวนสาธารณะ วนอุทยานโกสัมพี อุทยานมัจฉาโขงกุดหวาย ป่าดงคำพัน สถาบันวิจัยวลัยรุกขเวช	2.69	1.01	ปานกลาง	3.35	1.25	ปานกลาง	3.01	1.18	ปานกลาง
5	ปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น การเกิดรุ้งกินน้ำ สุริยุปราคา จันทรุปราคา ลูกเห็บ หมอก น้ำค้าง ผ่นดาวตก	3.04	1.02	ปานกลาง	3.38	1.11	ปานกลาง	3.20	1.07	ปานกลาง
	รวม	3.01	.72	ปานกลาง	3.42	.90	ปานกลาง	3.20	.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 2 ประเภทป่าไม้ หรือพืชในชุมชน เช่น ป่าสาธารณะ ป่าชุมชน ป่าคอนปู่ตา ภูเขา ($\bar{X} = 3.28$) ข้อ 1 ประเภทแหล่งน้ำ ลำธารในชุมชน เช่น แม่น้ำชี ห้วย หนอง คลอง บึง ลำน้ำเสียว ลำพลับพลา ลำพังชู อ่างเก็บน้ำชลประทาน คลองส่งน้ำ ($\bar{X} = 3.27$) และข้อ 3 ประเภทสัตว์ในชุมชน เช่น ปูทุลกระหม่อม ปลา นก วัว ควาย ม้า ($\bar{X} = 3.27$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมมีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 2 ประเภทป่าไม้ หรือพืชในชุมชน เช่น ป่าสาธารณะ ป่าชุมชน ป่าคอนปู่ตา ภูเขา ($\bar{X} = 3.14$) ข้อ 3 ประเภทสัตว์ในชุมชน เช่น ปูทุลกระหม่อม ปลา นก วัว ควาย ม้า ($\bar{X} = 3.10$) และข้อ 1 ประเภทแหล่งน้ำ ลำธารในชุมชน เช่น แม่น้ำชี ห้วย หนอง คลอง บึง ลำน้ำเสียว ลำพลับพลา ลำพังชู อ่างเก็บน้ำชลประทาน คลองส่งน้ำ ($\bar{X} = 3.08$) ตามลำดับ

ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวมมีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 1 ประเภทแหล่งน้ำ ลำธารในชุมชน เช่น แม่น้ำชี ห้วย หนอง คลอง บึง ลำน้ำเสียว ลำพลับพลา ลำพังชู อ่างเก็บน้ำชลประทาน คลองส่งน้ำ ($\bar{X} = 3.47$) ข้อ 3 ประเภทสัตว์ในชุมชน เช่น ปูทุลกระหม่อม ปลา นก วัว ควาย ม้า ($\bar{X} = 3.46$) และข้อ 2 ประเภทป่าไม้ หรือพืชในชุมชน เช่น ป่าสาธารณะ ป่าชุมชน ป่าคอนปู่ตา ภูเขา ($\bar{X} = 3.43$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อที่	การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	โรงเรียนขนาดเล็ก			โรงเรียนขนาดใหญ่			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ
1	สถานประกอบการ เช่น บริษัท/ห้างร้าน โรงงาน ร้านสหกรณ์ ตลาดสด ร้านซ่อม ฟาร์มปศุสัตว์ โรงสีข้าว อุตสาหกรรม เจียรไนพลอย	2.86	.99	ปานกลาง ปฏิบัติ	3.44	1.00	ปานกลาง	3.18	1.04	ปานกลาง
2	สถาบันการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียน สถาบัน การศึกษานอกชน	2.89	1.05	ปานกลาง	3.44	.98	ปานกลาง	3.15	1.05	ปานกลาง
3	สถานที่ราชการ/หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน เช่น องค์การบริหาร ส่วนตำบล เทศบาล สถานีอนามัย โรงพยาบาล ศาสนา วัฒนธรรม เรือนจำ สนามกีฬา	3.16	1.04	ปานกลาง	3.65	.93	มาก	3.39	1.02	ปานกลาง
4	สถาบันทางศาสนาและสถานที่ที่เคารพนับถือ เช่น วัด โบสถ์ อนุสาวรีย์	3.92	.97	มาก	4.06	.79	มาก	3.99	.89	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดใหญ่			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.
5	โบราณสถาน โบราณวัตถุ เช่น พระธาตุนาดูน ตู้บ้านแดง โบราณสถาน อู่มฤตุม เมืองโบราณ กันทรวิชัย แหล่งโบราณคดี บ้านเมืองเตา	2.76	2.69	ปานกลาง	3.20	1.19	ปานกลาง	2.97	2.12
6	ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน เช่น ศูนย์เทคโนโลยีทางการเกษตร ห้องสมุดประชาชน ที่อานนท์อิมพีคิมพีระจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาไทย	2.87	.94	ปานกลาง	3.30	1.01	ปานกลาง	3.07	1.00
7	ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ศูนย์คอมพิวเตอร์ ศูนย์อินเทอร์เน็ต ในชุมชน ร้านบริการอินเทอร์เน็ต ที่ทำการไปรษณีย์ ฯลฯ	2.80	1.17	ปานกลาง	3.67	1.05	มาก	3.21	1.19
8	สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ เทปบันทึกเสียง วัสดุทัศน์ VCD CD-ROM DVD	3.25	1.08	ปานกลาง	3.75	1.05	มาก	3.49	1.09

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	โรงเรียนขนาดเล็ก			โรงเรียนขนาดใหญ่			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ
9	ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์	3.15	1.21	ปานกลาง	3.94	1.03	มาก	3.52	1.19	มาก
10	การจัดนิทรรศการ การแสดงผลงานทางวิชาการ เช่น การแสดงผลงานของครู นักเรียน งานแสดงศิลปะหัตถกรรม นักเรียน	3.39	.90	ปานกลาง	3.91	.87	มาก	3.64	.92	มาก
	รวม	3.11	.77	ปานกลาง	3.64	.69	มาก	3.36	.78	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ และระดับปานกลาง จำนวน 7 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 4 สถาบันศาสนาและสถานที่ที่เคารพนับถือ เช่น วัด โบสถ์ อนุสาวรีย์ ($\bar{X} = 3.99$) ข้อ 10 จัดนิทรรศการ การแสดงผลงานทางวิชาการ เช่น การแสดงผลงานของครู นักเรียน งานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 3.64$) และข้อ 9 ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาคาขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมมีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ และระดับปานกลาง จำนวน 9 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 4 สถาบันทางศาสนาและสถานที่ที่เคารพนับถือ เช่น วัด โบสถ์ อนุสาวรีย์ ($\bar{X} = 3.92$) ข้อ 10 จัดนิทรรศการ การแสดงผลงานทางวิชาการ เช่น การแสดงผลงานของครู นักเรียน งานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 3.39$) และข้อ 8 สถานีวิทย สถานีโทรทัศน์ แท็บเล็ตเสียง วีดีทัศน์ VCD CD-ROM DVD ($\bar{X} = 3.25$) ตามลำดับ

ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวมมีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในระดับมากจำนวน 5 ข้อ และระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 4 สถาบันทางศาสนาและสถานที่ที่เคารพนับถือ เช่น วัด โบสถ์ อนุสาวรีย์ ($\bar{X} = 4.06$) ข้อ 9 ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 3.94$) และข้อ 10 การจัดนิทรรศการ การแสดงผลงานทางวิชาการ เช่น การแสดงผลงานของครู นักเรียน งานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 3.91$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อที่	การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	โรงเรียนขนาดเล็ก			โรงเรียนขนาดใหญ่			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ
1	ผู้ทรงภูมิปัญญาในชุมชน เช่น ผู้เฒ่าผู้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาชาวบ้าน	3.38	.97	ปานกลาง	3.72	1.01	มาก	3.54	1.00	มาก
2	พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเอกชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธาน อบต. เจ้าหน้าที่อนามัย แพทย์ ครู พยาบาล ศึกษานิเทศก์ ตำรวจ ปลัดอำเภอ เจ้าพนักงานที่ดิน ผู้จัดการ ธนาคาร นุรักษ์ไปรษณีย์ นายสถานีขนส่ง ผู้จัดการ บริษัท พนักงานประปา พนักงานไฟฟ้า	3.31	1.06	ปานกลาง	3.70	1.05	มาก	3.50	1.07	ปานกลาง
3	ผู้นำทางศาสนา เช่น พระภิกษุ สามเณร แม่ชี บาทหลวง	3.60	.97	มาก	3.82	.97	มาก	3.71	.97	มาก
4	ผู้นำการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ทางไสยศาสตร์ในท้องถิ่น	2.82	.99	ปานกลาง	3.26	1.14	ปานกลาง	3.03	1.09	ปานกลาง
5	ผู้มีความชำนาญ หรือช่างฝีมือแขนงอาชีพต่าง ๆ เช่น ช่าง เจียรไนพลอย ช่างจักสาน ช่างปั้น ช่างทอผ้า	2.89	1.07	ปานกลาง	3.33	1.14	ปานกลาง	3.10	1.12	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อที่	การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	โรงเรียนขนาดเล็ก			โรงเรียนขนาดใหญ่			รวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ
6	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา เช่น หมอคำ วมโหรี กลองยาว โหวด แคน วงดนตรีพื้นเมือง	2.71	1.07	ปานกลาง	3.41	1.09	ปานกลาง	3.04	1.13	ปานกลาง
7	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา/การละเล่นพื้นเมือง เช่น เซิ้งบั้งไฟ ชาโกลก ภูทับ ชักเข่อ ตีจับ หมากเก็บ	2.78	1.11	ปานกลาง	3.37	1.17	ปานกลาง	3.06	1.18	ปานกลาง
8	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจริต ประเพณี และวิถีดำรงชีวิตของชุมชน เช่น งานแต่งงาน งานบวชขนาด บุญเบิกฟ้า งานเผาศพ แห่งางแมวขอฟ้าขอฝน เชียงซ่องไล่ศบอบ ราตีฟ้ารักษาคนป่วย ลงแขกเกี่ยวข้าว	3.19	1.05	ปานกลาง	3.64	1.07	มาก	3.41	1.09	ปานกลาง
9	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา เช่น การเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืช เกษตรทฤษฎีใหม่ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	3.19	1.05	ปานกลาง	3.56	1.08	มาก	3.37	1.08	ปานกลาง
10	ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา เช่น วิทยากร เช่น วิทยากรรักษาโรค รวม	3.05	.68	ปานกลาง	3.52	.75	มาก	3.26	.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ และระดับปานกลาง จำนวน 8 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ข้อ 3 ผู้นำทางศาสนา เช่น พระภิกษุ สามเณร แม่ชี บาทหลวง ($\bar{X} = 3.71$) ข้อ 1 ผู้ทรงภูมิปัญญาในชุมชน เช่น ผู้เฒ่าผู้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาชาวบ้าน ($\bar{X} = 3.54$) และข้อ 2 พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเอกชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานอบต. เจ้าหน้าที่อนามัย แพทย์ ครู พยาบาล ศึกษานิเทศก์ ตำรวจ ปลัดอำเภอ เจ้าพนักงานที่ดิน ผู้จัดการธนาคาร บุษย์ไปรษณีย์ นายสถานีขนส่ง ผู้จัดการบริษัท พนักงานประปา พนักงานไฟฟ้า ($\bar{X} = 3.50$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมมีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ และระดับปานกลาง จำนวน 9 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ข้อ 3 ผู้นำทางศาสนา เช่น พระภิกษุ สามเณร แม่ชี บาทหลวง ($\bar{X} = 3.60$) ข้อ 1 ผู้ทรงภูมิปัญญาในชุมชน เช่น ผู้เฒ่าผู้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาชาวบ้าน ($\bar{X} = 3.38$) และข้อ 2 พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเอกชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานอบต. เจ้าหน้าที่อนามัย แพทย์ ครู พยาบาล ศึกษานิเทศก์ ตำรวจ ปลัดอำเภอ เจ้าพนักงานที่ดิน ผู้จัดการธนาคาร บุษย์ไปรษณีย์ นายสถานีขนส่ง ผู้จัดการบริษัท พนักงานประปา พนักงานไฟฟ้า ($\bar{X} = 3.31$) ตามลำดับ

ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวมมีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในระดับมากจำนวน 5 ข้อ และระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 3 ผู้นำทางศาสนา เช่น พระภิกษุ สามเณร แม่ชี บาทหลวง ($\bar{X} = 3.82$) ข้อ 1 ผู้ทรงภูมิปัญญาในชุมชน เช่น ผู้เฒ่าผู้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาชาวบ้าน ($\bar{X} = 3.72$) และข้อ 2 พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเอกชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานอบต. เจ้าหน้าที่อนามัย แพทย์ ครู พยาบาล ศึกษานิเทศก์ ตำรวจ ปลัดอำเภอ เจ้าพนักงานที่ดิน ผู้จัดการธนาคาร บุษย์ไปรษณีย์ นายสถานีขนส่ง ผู้จัดการบริษัท พนักงานประปา พนักงานไฟฟ้า ($\bar{X} = 3.70$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก และขนาดใหญ่

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้าน

ข้อที่	การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดใหญ่		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	ด้านแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ	3.01	.72	3.42	.90	-4.65*
2	ด้านแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น	3.11	.77	3.64	.69	-6.77*
4	ด้านแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล	3.05	.82	3.51	.90	-5.00*
	รวม	3.05	.68	3.52	.75	-6.08*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 พบว่า การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวม มีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้านเช่นเดียวกัน

4. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน ได้รับคำตอบ จำนวน 230 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 64 ผู้วิจัยได้ประมวลคำตอบที่เหมือนกัน คล้ายคลึงกัน ใกล้เคียงกัน ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้			
ด้านแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ			
1. แหล่งเรียนรู้บางแห่งอยู่ไกลจากโรงเรียน	1. ควรจัดทำเป็น CD สารคดี เพื่อประโยชน์แก่การเรียนรู้ของเด็ก และประหยัดค่าเดินทาง	40	17
2. ครูควรให้ความสำคัญในการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มากกว่านี้	2. โรงเรียนควรเน้นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติให้มากที่สุด เพราะจะทำให้เด็กได้เรียนรู้และสัมผัสกับธรรมชาติ	30	13
ด้านแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น			
1. แหล่งเรียนรู้บางประเภทโรงเรียนไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ เช่น ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ	1. ควรจัดสรรงบประมาณให้ทั่วถึง	50	22

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การนำแหล่งเรียนรู้มาใช้	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
2. แหล่งเรียนรู้บางแห่งอยู่ไกลจาก โรงเรียน ลำบากในการเดินทาง	2. ควรจัดทำเป็น CD สารคดี เพื่อประโยชน์แก่ การเรียนรู้ของเด็ก และ ประหยัดค่าเดินทาง	30	13
ด้านแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล			
1. เด็กยังไม่เห็นความสำคัญของ ภูมิปัญญาของชุมชน	1. ครูต้องช่วยกระตุ้นให้เด็ก เกิดความตระหนักและ สร้างจิตสำนึกของเด็กให้ เห็นความสำคัญของ ภูมิปัญญาในชุมชน	50	22
2. วิทยากรพิเศษในชุมชนมี ไม่เพียงพอกับความต้องการของ สถานศึกษา	2. ควรจัดทำทำเนียบ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งประเภทบุคคล และ สถานที่ เป็นภาพรวมของ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ซึ่งสามารถใช้ บริการได้ทุกโรงเรียน	30	13

หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่าง 1 คน สามารถตอบได้หลายคำตอบ

จากตารางที่ 8 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 แบ่งได้ 3 ประเภท คือ

ประเภทที่หนึ่ง ด้านแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ พบว่า แหล่งเรียนรู้บางแห่งอยู่ไกลจากโรงเรียน และควรทำให้ ความสำคัญเกี่ยวกับการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มากกว่านี้

ข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดทำเป็น CD สารคดีเพื่อประโยชน์แก่การเรียนรู้ของเด็ก และประหยัดค่าเดินทาง และโรงเรียนควรเน้นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติให้มากที่สุด เพราะจะทำให้เด็กได้เรียนรู้และสัมผัสกับธรรมชาติ

ประเภทที่สอง ด้านแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น พบว่า แหล่งเรียนรู้บางประเภทโรงเรียนไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ เช่น ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้บางแห่งอยู่ไกลจากโรงเรียนลำบากในการเดินทาง

ข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดสรรงบประมาณให้ทั่วถึง และควรจัดทำเป็น CD สารคดีเพื่อประโยชน์แก่การเรียนรู้ของเด็ก และประหยัดค่าเดินทาง

ประเภทที่สาม ด้านแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล พบว่า เด็กยังไม่เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาของชุมชน และวิทยากรพิเศษในชุมชนมีไม่เพียงพอกับความต้องการของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ คือ ครูต้องช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความตระหนักและสร้างจิตสำนึกของเด็กให้เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาในชุมชน และควรจัดทำทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งประเภทบุคคล และสถานที่ เป็นภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งสามารถใช้บริการได้ทุกโรงเรียน